

Frågor i PM av de 21 oktober 2019

Frågor ang artikel 13

Inga kommentarer

Frågor ang artikel 14

Det är inte entydigt att vi ser ett behov av bestämmelsen, som icke desto mindre måste införas i nationell lag.

Fotograferingar av konstverk kräver stor professionalitet, olika val, t ex ljussättning. Sådana fotografier torde därför vara originella i EU-rättens mening, och sålunda inte omfatta den inskränkning som innefattas i denna artikel. De fotografier som kan omfattas av bestämmelsen torde därför vara amatör-bilder, tex med mobilkamera, fotografier som knappast museer eller liknande institutioner har behov av.

Viktigt att observera är att i 49 a § URL ges skydd till små delar av ett fotografi som annars är att anse som verk. Det är viktigt när denna i och för sig oklara artikel ska införas i svensk rätt, att inte delar av originella fotografier kan "plockas isär" eller delas upp, så att *delarna* av dessa i sin helhet originella fotografier i deras egenskap av icke originella närstående rättigheter enligt 49 a § URL kan nyttjas med stöd av den aktuella artikeln.

En regering måste såldes gälla fotografier som från början inte är originella, dvs inte icke-originella delar av originella verk.

Frågor ang artikel 15

Generell synpunkt. Den aktuella artikeln skyddar uppenbart vad som med svensk språkdräkt dels kan kallas för periodisk skrift, tidning/tidskrift (enligt Tryckfrihetsförordningen) dels allehanda webplatser (som kan ha men inte behöver ha någon form av koppling, namn eller annan varumärkesmässig anspelning till en periodisk skrift.

Fråga 3.1 a) Är beskrivningen som ges ovan riktig? Om inte, vad är felaktigt?

Ja i huvudsak är den korrekt.

En aspekt som det dock felaktigt bortses ifrån i texten från regeringskansliet är att innehållet i en viss printprodukt eller webbplats i allt större utsträckning är producerad av ett annat företag än det företag som ger ut printprodukten eller äger webbplatsen. Om – hypotetiskt – texter eller bilder från Expressen förekommer i Västerbottens Kuriren, och på www.vk.se (den webbplats som tidningsföretaget Västerbottens Kuriren äger) blir föremål för otillåtet förfogande har Västerbottens Kuriren ingen talerätt till ett intrång i det materialet, med utgångspunkt i de existerande immaterialrättsliga skyddet i URL. Möjligheten att licensiera samma material externt tillkommer Expressen/upphovsmannen på Expressen, inte Västerbottens Kuriren. I det aktuella exemplet är det således tidningsföretaget Expressen och berörda upphovsmän på Expressen som har talerätt (jmf NJA 1993 sid 390), även för den skulle materialet

förekommer i medier som ägs av ett annat medieföretag. Inom film och TV-branschen gäller i princip samma förhållande: om en amerikansk långfilm läggs ut otillåtet på en fildelningstjänst med en TV-sändning från ett etermedieföretag, t ex TV4, som förlaga har rättsinnehavaren till filmen talerätt i vad avser intrång i ensamrätten till konstnärliga och litterära rättigheter. Inte ägaren av det medium – den TV-kanal – som ”piratisten” hade som förlaga.

Inom film och TV-området finns dock som bekant ett antal närstående rättsliga producentskydd både i form av skydd för bild och ljudupptagningar (46 § URL), och en signalrätt (48 § URL), som ger TV-företag en rättsposition att beivra intrång, i den närstående rätten. I det aktuella fallet skulle således ett TV-företag få en talerätt genom signalrätten, och också ev enligt 46 § URL. Denna rättsposition påverkar dock inte rättsinnehavarna till rättigheterna enligt 1 § URL. Detta finns idag i URL inga problem i relationen 1 § och t ex 46 § och 48 §, såvitt vi kunnat bedöma. De olika rättigheterna kan finnas bredvid varandra.

Med artikel 15 får ägaren till en periodisk printprodukt resp ägaren till en webbplats (om vissa rekvisit är uppfyllda) en delvis snarlikt rätt som rättsinnehavarna i §§ 46 och 48, som även när det gäller artikel 15 är helt oberoende av om rättsinnehavarna till redan etablerade immaterialrättigheter är helt andra subjekt än innehavaren av artikel-15-rätten.

Bortsett från aspekten ovan om talerätt och rätt till licensering kan man emellertid heller inte bortse ifrån att skyddet i artikel 15 i vissa hänseende sträcker sig längre än rätten enligt 1 § URL. Såväl signalrätten som skyddet för bild- och ljudupptagningar i 5 kap URL kräver för övrigt inte heller att innehållet i sändningen eller

upptagningen i sig är skyddad, innebärande att innehållet i exvis en ljud- och bildupptagning av ett medieinnehåll som i sig uppenbart är oskyddat, t ex bakgrundsljud, fågelkvitter eller musik vars rättsskydd upphört, ändå är skyddat såsom en del av en (bild och) ljudupptagning. Artikel 15 går inte fullt så långt som § 46 och § 48 i URL, då nyttjandet av korta utdrag inte omfattas av ensamrätten. Vad som gäller i artikel 15 om texterna eller bilderna i en presspublikation inte längre har upphovsrätt, t ex att rättsskyddet upphört som är fallet med historiska fotografier, är oklart. Likaså är det oklart om det som nyttjas enligt artikel 15 är helt oskyddad nyhetsgrafik eller logotyper, samtidigt som det också kan finnas grafik och logotyper i en tidning och på en webbplats som är att anse som ett konstnärligt verk.

Icke desto mindre menar vi att ett syfte med artikel 15 hela tiden har varit att ge ett *mervärde*, något ytterligare än den vanliga upphovsrätten, ett mervärde vars syfte är att användas som verktyg mot de amerikanska aggregatorerna och plattformarna. Det är därför viktigt att ha detta syfte i åtanke när denna nya ensamrätt ska införas i svensk nationell lag.

Fråga 3.2 a) Är beskrivningen som ges ovan riktig? Om inte, vad är felaktigt?

Begreppen "utgivare" resp "utgivning" i direktivet uppenbart något annat än i URL idag, t ex i 8 § URL. I svensk rätt borde därför ett annat begrepp användas i anslutning till artikel 15. Om artikel-15-skyddet bara hade gällt produkter som är utgivna hade saken kommit i annan dager, men då syftet med bestämmelsen uppenbart är att ge rättsskydd även till rena webbplatser bör terminologin i 8 § URL m fl lagrum inte användas (se NJA 2010 s 135). "Presspublikation" resp

”rättsinnehavaren till presspublikationen” är begrepp som definitivt är att föredra. Begreppet ”utgivare” rep ”utgivning” avråder vi bestämt från att det används.

Begreppet ”publicering, är en inom journalistiken ofta använd term som hypotetiskt skulle kunna användas istället. Detta begrepp har dock en mycket oklar rättslig innebörd, och bör även det undvikas så långt som möjligt i såväl lagtext som i propositionstext. I Internet-miljön används detta begrepp på många medieföretags webplatser för att ange datum och tidpunkt för när enskilt material laddades upp, såväl den första uppladdningen som senare tillkommande uppladdningar.

I fallet med trycka produkter, printprodukter, så åsyftar publicering, ofta det datum, när det gäller dagstidningar, som ett visst tidningsnummer finns i handeln och distribueras till abonnenter. Inom veckotidningsområdet så kan publiceringstid vara det tidsintervall ett visst nummer distribueras fram till att nästa nummer av ges ut. I detta sammanhang med print-produkter är begreppet mer entydigt. I detta sammanhang skulle således en utgåva/upplaga av en printprodukt, som i sig kan bestå av uppemot 100 olika texter, fotografier och annat skyddat material, t ex nyhetsgrafik och illustrationer. På en webbplats däremot som vid en given tidpunkt kan bestå av uppemot en miljon olika texter, bilder osv, har allt detta material inte börjat att tillgängliggöras samtidigt, som sker vid en utgåva av en print-produkt, utan variationen mellan när detta material laddades upp kan variera oerhört, exvis från 1999 t o m 2019.

Begreppet ”publicering” kommenteras ytterligare nedan.

Fråga 3.2 b) Finns det andra frågeställningar eller aspekter på definitionen av presspublikationer som bör lyftas fram?

Enligt EU-kommissionen kan inte etermedieföretag omfattas av artikel 15; en inställning som framkommit vid ett flertal tillfällen i kontakter med Europeiska journalistförbundet. Såvitt bekant finns dock inget i direktivtexten som pekar åt det hållet. Frågan är relevant på grund av att linjära sändningar liksom sådan on-demand-verksamhet som i EU-rätten kallas för web-TV bedrivs av flera större tidningsföretag, t ex Dagens Nyheter och Expressen, företag som har uppfattas som urtypen för företag som i Sverige just kan få ett rättsskydd enligt artikel 15. Etermedieverksamhet liksom webb-TV finns inte heller beskrivna på motsvarande sätt som utgivning av vetenskapliga eller akademiska tidskrifter enligt art 2, som explicit är undantagna från rättsskyddet.

Annars synes definitionen av vilka webplatser som kan komma att omfattas artikel 15 på intet sätt diskvalificera den omständigheten att det finns filminslag eller TV-liknande verksamhet på en web (jmf ingresspunkt nr 56 där "videor" anges som ett exempel form av produkt som återfinns på webplatser som ska omfattas av skyddet). Att ett företag driver TV-verksamhet - linjärt eller on-demand - diskvalificerar således inte ett medieföretaget för ett rättsskydd enligt artikel 15., och att detta framgår i förarbetena.

Fråga 3.2 c) Finns det andra frågeställningar eller aspekter på begreppet utgivare som bör lyftas fram?

När gäller tryckta (periodiska) skrifter synes rättsskyddet komma ifråga både för dagstidningar och tidskrifter (magasin). För webplatser synes emellertid konsekvensen av direktivet bli att en aktör som driver en weblats som innehåller nyheter och samhällsjournalistik också omfattas

av rättsskyddet medan däremot en webbplats med resereportage, konsumentjournalistik, hälsa och skönhet, osv inte kommer ifråga för skyddet; dvs ett tidskriftsinnehåll på en webbplats omfattas således inte av skyddet medan däremot en periodisk skrift med ett sådant innehåll ges skydd. En webbplats som i huvudsak innehåller nyheter men till en mindre del material om resor, mat och vin, t ex Dagens Nyheters web www.dn.se, så torde däremot skyddet enligt artikel 15 komma ifråga för allt material, även material om mat och vin, hälsa och skönhet.

Å ena sidan är bloggar inte skyddade, enligt direktivet, men inget hindrar heller en enskild upphovsman (journalist eller annan konstnärlig eller litterär yrkesutövare) att driva en webbplats – utan att vara en blogg - som har ett för rättsskyddet relevant medieinnehåll och som står under redaktionellt ansvar, och som uppdateras regelbundet.

Kriteriet att webbplatsen ska uppdateras är problematiskt eftersom denna kan ske över tid på ett väldigt varierande sätt: under en tidsperiod sker uppdatering frekvent medan under en annan tidsperiod så sker det inte, för att sedan efter ytterligare en börja uppdateras igen. Man kan fråga sig om ett rättsskydd som upphört pga att ingen uppdatering skett sedan kan återuppväckas igen när väl uppdateringen blivit regelbunden.

Att en viss periodisk skrift eller en webbplats helt eller delvis består av icke i sig skyddat innehåll, t ex historiska fotografier, synes inte diskvalificera skriften eller webbplatsen för ett rättsskydd enligt artikel 15. Ej heller om innehållet i en skrift eller en webbplats helt eller delvis består av enskilda texter, bilder, TV-inslag osv som används otillåtet. Samma förhållande gäller för övrigt även med §§ 46 och 48 i URL; signalrätten gäller även för en hypotetisk "pirat-TV-station.

Undantaget för "vetenskapligt och akademiskt" gäller däremot periodiska publikationer, vilket inte kan uppfattas annat än som "papper-tidningar" som har ett vetenskapligt eller akademiskt innehåll. Detta innebär att en webbplats med samma innehåll skulle kunna få skydd. Det står inte att presspublikationer med vetenskapligt eller akademiskt syfte är undantagna, utan det står periodiska publikationer, vilket rimligen inte kan syfta på annat än något som motsvarar periodisk skrift (motsv Tryckfrihetsförordningen). Undantaget för bloggar däremot synes enkom träffa Internet-medier, innebärande att en periodisk skrift som innehållsmässigt är av "blogg-karaktär" ev skulle kunna anses skyddad, om övriga rekvisit är uppfyllda.

Sammantaget synes icke desto mindre ändå akademiker-undantaget gälla "print-produkter" och "blogg-undantaget" gälla on-line-produkter

Fråga 3.3 a) Är beskrivningen som ges ovan riktig? Om inte, vad är felaktigt?

Den svenska språkversionen av art 15.1 andra stycket synes vara missvisande. Den aktuella delen av direktivet måste förstås som ett undantag från huvudregeln i första stycket, en huvudregel som över huvud taget inte berör enskilda individer eftersom artikel 15.1 första stycket bara omfattar leverantörer av informationssamhällets tjänster, vilket knappast kan vara enskilda individer.

Fråga 3.3 b) Hur bör begreppet "enskild användare" förstås? Omfattas t.ex. endast fysiska personer?

Ja! Regeln måste i vart fall syfta på någon form av aktör som är att anses som informations samhällets tjänster.

Fråga 3.3 c) Om också juridiska personer kan utgöra "enskilda användare", ska ensamrätten förstås på det sättet att den endast omfattar användning i vinstsyfte?

Ja

Fråga 3.3 d) Är beskrivningen som ges ovan riktig? Om inte, vad är felaktigt?

-

Fråga 3.3 e) Kan, och i så fall bör, relationen mellan artikel 15 och artikel 17 klargöras i svensk lagstiftning?

Den ordning som anges i artikel 17 är inte begränsad till audiovisuella verk, eller redan etablerade närstående rättigheter i 5 kap, t ex 46 och 48 §§ URL. Även den närstående rätt som återfinns i artikel 15 måste rimligen gälla gentemot artikel 17. Om så inte vore fallet borde rimligen detta rättskydd i artikel 15 ha explicit ha undantagits från artikel 17.

Relation till artikel 15 måste tas i beaktande när den ordning som föreskrivs i artikel 17 införs i svensk rätt.

Fråga 3.4 a) Är beskrivningen som ges ovan riktig? Om inte, vad är felaktigt?

Det som sägs på sidan 20 första stycket om 49 a § URL vill vi kommentera enligt följande. I fall fotografier bara skyddas av 49 a § URL, och således inte är "verk", kan inget bearbetningsskydd komma

ifråga. Ett andrahandsverk enligt 4 § 1 st URL, med två upphovsmän – en originalupphovsman och en bearbetare – kan inte komma ifråga inom ramen för de rättsskydd som anges i 5 kap URL, eftersom det i ingen av fallen i 5 kap handlar om verk. Det finns för övrigt ingen korshänvisning från 5 kap, t ex ang 49 a § URL, till 4 § URL; begreppet "bearbetningar" finns inte heller angivet i 49 a §, till skillnad från i 1 § URL. Däremot anges i 49 a § URL att sådana fotografier har en skydd mot ändringar. Enligt vår uppfattning kan därför inget bearbetarskydd enligt 4 § 1 st URL uppstå för fotografier enligt 49 a § URL. (Notera dock Svea hovR:s dom i fallet Ekroth ./ . SVT den 15 juli 2019, där ett nytt och självständigt verk i form av en parodi eller travesti kunde komma ifråga för prestationer som skyddas av 46 § URL, beroende på att EU-rätten ansågs innebära detta, dock inte nationell svensk rätt (där inte det går att parodiera eller travestera närstående rättigheter).

Det som står på sidan 20 andra stycket om omfattningen på det närstående rättsliga rättsskyddet – dvs att rättsskyddet kräver en materiell, nästan fysisk närgången återgivning "direktkopiering" – är korrekt, och är mycket viktigt att de även gäller artikel 15.

Fråga 3.4 b) Omfattar den nya rättigheten någonting mer än mångfaldiganden och tillgängliggörande av publikationen som sådan? Hur ska i så fall den nya rättigheten ringas in?

Ensamrätten gäller bara *mångfaldigande* och *överföring till allmänheten*. den EU-reglerade ensamrätten till spridning omfattas inte av denna artikel. Det är mycket viktigt att detta tydligt framgår i kommande lagförslag och propositioner, då dessvärre svenska domstolar av blandat ihop begreppen överföring, tillgängliggörande

och spridning (utgivning). Se t ex NJA 2010 s 135 och dom från PMÖD av den 5 oktober 2018 i mål 722/17 (Skyttedal./. DN), där i bägge fallen hovrätten benämner tillgängliggöranden på Internet för spridning eller utgivning.

Fråga 3.4 c) Är beskrivningen som ges ovan riktig? Om inte, vad är felaktigt?

Den form av länkning som avses är rimligtvis en länkning som undantagits från överföringsrätten genom allehanda domar från EU-domstolen (GS Media/Playboy, Svensson resp Bestwater International). Att överföringsrätten enligt artikel 15 ska ha ett annat avvikande innehåll än överföringsrätten i övrigt för verk och andra närstående rättigheter kan rimligen inte ha varit avsikten. Detta innebär enligt vår uppfattning att sådan länkning som är en del av överföringsrätten även måste innefattas i denna ensamrätt enligt artikel 15.

Detta är en reglering som inte behöver föras in i svensk rätt. Överföringsrätten ska gälla för presspublikationer – däremot inte spridningsrätten – och då får man utgå ifrån att ensamrätten följer EU-domstolens praxis i övrigt.

Fråga 3.4 d) Hur bör man se på undantaget för hyperlänkning?

Se ovan.

Fråga 3.4 e) Bör det fastställas en gräns för hur långt ett utdrag får vara? Var bör i så fall den gränsen gå?

Nej. Det bör överlåtas till rättspraxis. Vad som anges i svenska förarbeten torde för övrigt ha en begränsad om ens någon betydelse alls, och kan komma att vara direkt vilseledande.

Fråga 3.4 f) Hur bör man se på frågan om mycket korta utdrag när det kommer till bilder i anslutning till länkar?

Rent principiellt är det synnerligen viktigt att texter resp bilder inte skiljer sig åt i detta hänseende; webplatser liksom printprodukter kan innehålla såväl text som bild, och där bild kan vara fotografier, teckningar/illustrationer samt konst, men även grafik och logotyper. Att från en större grupp bild på t ex ett idrottslag ta en liten del av denna större bild blir på samma sätt även detta ett möjligt kort utdrag i ljuset av artikel 15, och ev en icke skyddad del.

En helt annan fråga är andra ensamrättigheter i 1 § URL eller 49 a § URL kan komma ifråga för ett relevant nyttjande men som är undantags som korta i just fallet med ensamrätten enligt artikel 15.

Fråga 3.4 g) Finns det andra frågeställningar eller aspekter i denna del som bör lyftas fram?

Det bör uppmärksammas att det kan finnas korta text-utdrag som mycket väl kan anses vara skyddade som ett litterärt verk, t ex ett utdrag ur en dikt - "Det gör ont när knoppar brister..." - eller en titel på ett konstnärligt och litterärt verk - "Aniara" - men som ändå är så pass korta att de inte kan omfattas av ensamrätten enligt artikel 15, men väl av 1 § URL.

Fråga 3.4 h) Är beskrivningen som ges ovan riktig? Om inte, vad är felaktigt?

Endast klargörande i förarbeten. Se ovan om relationen mellan rättsinnehavare enligt 1 § URL och 46 och 48 §§ URL. Inte heller i denna del finns särskilda regler i lagen om relationen ensamrättigheterna emellan. Det räcker med tydliga skrivningar i propositionen om denna fråga, gärna utifrån vad som generellt gäller idag redan i vad avser §§ 46 och 48. Se mer nedan.

Fråga 3.4 i) Bör artikel 15.2 anses utgöra undantagsbestämmelser från artikel 15.1 eller endast förtydliganden av vad ensamrätten (inte) omfattar?

Det är definitivt inget undantag i ensamrätten enligt *artikel 15.1* det som anges i *artikel 15.2*; det är utan ett förtydligande av vad som gäller.

Lika lite som att ett etermedieföretag som sänder filmer och får en signalrätt enligt 48 § URL får detta företag en del av upphovsrätten enligt 1 § URL till filmen så kan denna nya ensamrätt i sig inte heller påverka andra immaterialrätter, varken när det gäller talerätt eller rätt att licensiera t ex texter, bilder eller (video)filmer till externa parter.

Artikel 15.2 kan rimligen inte heller tolkas motsatsvis, så att någon slags presumtion däremot *skulle* omfatta andra immateriella rättigheter, t ex enligt 45 URL, 46 § URL och 49 § URL.

Det behövs således inga skrivningar i lagtext, men däremot tydliga kommentarer i förarbeten.

Fråga 3.5 a) Är beskrivningen som ges ovan riktig? Om inte, vad är felaktigt?

Relevanta inskränkningar bör gälla i förhållande till artikel 15-ensamrätten. Att införa korshänvisningar till inskränkningar som ens aldrig kommer att komma ifråga och är helt irrelevanta för ensamrätten – t ex kopiering för privat bruk – kan ge fel uppfattningar om ensamrätten som sådan och detta bör undvikas. Hur korshänvisningarna ska formuleras bör närmare övervägas på regeringskansliet.

Fråga 3.5 b) Finns det andra frågeställningar eller aspekter på förhållandet till befintlig lagstiftning som bör lyftas fram?

Kapitlet i URL (3 a kap) om avtalslicenser bör hänvisa till artikel-15-rätten. Helst bör en särskild avtalslicens införas som gäller artikel-15-rätten.

Fråga 3.6 a) Är beskrivningen som ges ovan riktig? Om inte, vad är felaktigt?

Begreppet utgivning i traditionell mening, och i 8 § URL (se NJA 2010 s 135) omfattar en *spridningsåtgärd*. Spridning kan inte ske på Internet utan tillgängliggörande på Internet är en överföring till allmänheten. Begreppet utgivning bör därför inte användas (som redan påpekats) i detta sammanhang då rena webplatser också omfattas av rättskyddet.

Begreppet "publicering", som tidigare berörts, bör om möjligt också undvikas (sid 13 "första stycket i PM från regeringskansliet: "publiceras

i olika medier..."). För användning i print-produkter har begreppet publicering haft betydelsen det datum som skriften började att säljas/spridas, vilket med en dagstidning som regel är ett 1 (ett) datum, se SOU 1956:25 sid 328. På Internet är emellertid begreppet "publicering" direkt försåtligt att använda, då många medieföretag med "publicering" åsyftar datum eller t om klockslag när material "laddades upp" på ett visst utrymme - las ut ffg - på Internet. I andra sammanhang kan publicering betyda mer eller mindre detsamma som offentliggörande i 8 § URL, medan i ytterligare andra sammanhang kan det snarast betyda att ett medieföretag har speciella avsikter med att tillgänggöra ett viss medieinnehåll (t ex avslöjande av viss politikers förhåvanden), innebärande att medieföretag som mer eller mindre mekaniskt utan närmare avsikter med tillgängliggörandet därmed inte skulle publicera något, t ex Spotify. Ytterligare innebörder av "publicering" är en ideellrättslig ensamrätt att bestämma verkets första offentliggörande, en ensamrätt som finns i t ex Frankrike och Spanien - "droit de publier" (se SOU 1956:25 sid 129). Ett ytterligare sammanhang som begreppet förekommer i är den ensamrätt som finns i 44 a § URL, på engelska ofta kallat "publication right", som är en förfoganderätt som tillfaller det företag som först "publicerade" verket. Även om det i den svenska översättningen i artikel 2 står "publiceras i olika medier" kan detta rimligen inte uppfattas som något annat än "används i olika medier" eller "nyttjas i olika medier". I spansk och tysk språkversion kan det uppfattas som att det handlar om att material ska offentliggöras (som i 8 § URL) vilket är en av flera möjliga tolkningar av "publicering", något som skulle kunna indikera att om en presspublikation innehållet "gammal skåpmat", dvs t ex fotografier som inte alls offentliggörs ffg eller texter från externa upphovsmän som redan själva använt texterna, så kommer inte rättskyddet ifråga över huvud taget. Detta kan inte ha varit avsikten. Ordet "publicering" bör därför, som redan påpekats, undvikas i lagtext och förarbeten.

I mål B 10527-18 från PMÖD (dom 25 oktober 2019) synes åklagarmyndighetens inställning vara den att första uppläggningsdagen (i målet Petterssons Blogg), då sker "publiceringen" (även om fotografierna tidigare då har varit "publicerade på en annan webbplats med upphovsmannens tillstånd). Sedan efter denna s k publicering så börjar överföring till allmänheten, dvs från "dag 2" (på Petterssons blogg) fram till dess gärningsmannen raderar bilderna på sin webbplats. Att istället beskriva det som att överföringen till allmänheten "on-demand" ägde rum även den första utläggningdagen menar vi är den korrekta beskrivningen, och att begreppet "publicering" inte tillför något, utan snarare skapar en osäkerhet. Offentliggörandet däremot (enligt 8 §) skedde i den aktuella tvisten på den webbplats där bilderna lovligt las ut ffg.

Vid analys av den inte helt lätthanterade frågan om skyddstidens beräkning bör därför inte begreppet "publicering" användas, liksom inte heller i andra sammanhang annat än i den mening som

Beräkningen av skyddstiden för printprodukter, tex ett nummer av en tidskrift, inträder sålunda året efter då det aktuella numret gavs ut, och detta rimligen oberoende av om en stor mängd enskilda texter eller bilder tidigare förekommit i hela andra medier.

För webbplatser, som kontinuerligt uppdateras, kan rimligen inte skyddstiden räknas inte från när hela webbplatsen startas upp ffg – när webben hade premiär – här måste rimligen gälla från när resp material uppladdade, och oberoende av om det är ett uruppförande eller om dessa texter/bilder tidigare förekommit i andra medier. Om samma material, t ex ett fotografi läggs upp/uppladdas på en och samma webbplats ett antal gånger är frågan om detta förlänger

skyddstiden för varje uppladdning som sker. Om samma innehåll gavs ut i en tryckt produkt ligger det nära till hands att anta att den utgåvan – numret – får ett nytt skydd även om innehållet tidigare har tillgängliggjorts i print eller på nätet innan utgivningen av denna utgåva. Det skulle tala för att ett borttagande och återutläggning på nätet av texter eller bilder kan förlänga skyddstiden i princip i all oändlighet.

För grafik och logotyper som ligger kvar kontinuerligt på en och samma webbplats, lär ett ev rättsskydd de facto bara gälla från när materialet startas upp, om inte webbplatsen läggs ned och startas upp igen. I tryckta produkter borde däremot en kopiering av en logotyp ur en nyligen utgiven printprodukt ge ett skydd knutet till varje utgivning av denna skrift, medan på nätet blir skyddet snabbt överspelat om inte webbplatsen byter grafik och logotyp med jämna mellanrum.

Fråga 3.6 b) Finns det andra frågeställningar eller aspekter på utgivningsbegreppet enligt direktivet som bör lyftas fram?

-

Fråga 3.7 a) Är beskrivningen som ges ovan riktig? Om inte, vad är felaktigt?

Parallellen till tilläggsersättningen för ljudupptagningar enligt 45 a § URL är rimlig.

Fråga 3.7 b) Hur stor andel av intäkterna bör i sammanhanget anses som lämpligt?

Vi kan inte uttala oss om detta. I mellan-europeiska länder har en andel av 50/50 diskuterats.

Viktigt emellertid är att det klarläggs att denna fördelning – oavsett vilken den är - gäller enkom en andel av inkomsterna som hänför sig till artikel 15, inget annat.

Fråga 3.7 c) Hur bör upphovsmännens rätt till ersättning administreras eller förvaltas?

Den bör ske genom kollektiv förvaltning.

Fråga 3.7 d) Finns det andra frågeställningar eller aspekter som bör lyftas fram i denna del?

Parallellt med artikel 15 lär den vanliga upphovsrätten nyttjas, inte minst lär detta gälla "bildvisningar" av fotografier. Det kan därvid övervägas om det i anslutning till en reglering av artikel-15-rätten i en särskild avtalslicens behövs en snarlik reglering av konstnärliga och litterära verk, och fotografier enligt 49 a §, och ev ljud och bildupptagningar enligt 46 § URL - detta apropå att "video" är ett medieinnehåll på en webbplats skyddad av artikel 15 – så att samtliga relevanta immaterialrättigheter kan regleras gentemot en aktör som är att anse som en informationssamhällets tjänster för nyttjande som regleras av artikel 15, alltså även för andra rättigheter än artikel-15-rätten.

Med vänliga hälsningar
Svenska Journalistförbundet

Olle Wilöf

4

Förslag på lagtext:

Med en presspublikation i lagens mening förstås en sammanställning av litterära verk och fotografier, där även annat immaterialrättsligt skyddat och oskyddat material kan förekomma, som tillgängliggörs genom spridning eller genom överföring till allmänheten, antingen i form av en periodisk skrift eller genom överföring till allmänheten, och där webbplatsen uppdateras regelbundet. Och där skriften eller webbplatsen innehåller material om nyheter

under redaktionellt ansvar och kontroll av presspublikationen

Art. L. 218-1. - I. - The term "press publication" in the sense of present chapter consists of a collection composed mainly of literary works of journalistic nature, which may also include other works or other subject matter, including pictures or videos, and which constitutes an individual item within a periodical or regularly updated publication under a single title with the purpose of providing the public with information related to news or other topics published, on any medium under the initiative, the editorial responsibility and control of press publishers or of a press agency.